

این نصیحت کردم از قول رسول العالمین

پند گیر ای شخص نومن تا تو باشی مستفید

دیوان الکامل

مجموعه‌ی اشعار دینی

به زبان فارسی و عربی

اثر استاد بزرگوار، عالم فاضل و فقیه کامل

الشیخ السید علی کاما رَحِمَهُ اللهُ

شیراز

انتشارات ایلاف

سرشناسه	: کاملی، سید علی، ۱۳۳۵ - ۱۳۸۷
عنوان و نام پدیدآور	: دیوان کامل: مجموعه شعر دینی به زبان فارسی و عربی / سیدعلی سیدمحمد سیدکمال کاملی.
مشخصات نشر	: شیراز: ایلاف، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: 978-964-198-132-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	: شعر عربی -- ایران -- قرن ۱۴
بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۸۴۶۷۵۹ / PIR۸۱۸۴
رده بندی دهی	: ۸۹۱/۶۲
شمار کتابشناسی ملی	: ۳۹۳۳۴۴۱

انتشارات ایلاف

شیراز، خیابان فردوسی، نبش کوچه ۱۲، ساختمان شماره ۲۰، بقعه همکف، تلفن: ۰۷۱-۳۳۳۴۵۷۵۵

نام کتاب: دیوان کامل

تألیف: سید علی کاملی

طرح جلد: گروه طراحی هفت

ناشر: ایلاف

تیراژ: ۲۰۰۰

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۴

چاپ و صحافی: دنیا

978-964-198-132-9

شابک ۹-۱۳۳-۱۹۸-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

پیش گفتار	۵
بخش اول: اشعار فارسی	۱۱
بخش دوم: اشعار عربی	۷۳
المقدمه	۷۵
ترجمة الناظم	۷۶
مولده:	۷۷
حياة الناظم و ثقافته:	۷۷
شيوخه و أساتذته:	۷۸
سيرة الناظم:	۷۹
«قصيدة نور الفؤاد»	۸۱
قصيدة في التادب مع مقام الرسالة	۱۳۷
قصيدة في مكارم الأخلاق	۱۴۴
الصلاة	۱۴۵
العلم	۱۴۷

الدنيا ١٤٩

الموت ١٥٨

إِنَّ اللَّهَ عِبَادًا فُطِنَا ١٦٠

المقصد الأسنى ١٦٣

نوصية ١٧٦

اسماء الله الحسنی ١٨٧

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش گفتار

حمد و سپاس فراوان، شایسته‌ی خداوندی است که بنی آدم را مکرم فرمود و آنچه را که نمی‌دانست به او آموخت و وی را نیرویی عطا فرمود تا در پرتو آن به نفع امور و کامل‌ترین آن را به سرانجام رساند؛ و درود و سلام بر خاتم پیام‌رسان و رحمت عالمیان و بر خویشاوندان و یاران با وفای ایشان باد!

دیوان شعری که در دسترس دارید حاوی حکمت‌های گران‌سنگ و اندرزهای گهربار است؛ پندهای آن دامت در آدمی بر می‌انگیزاند و رفتار و کردار را نیکو و معتدل می‌سازد؛ در اعماق جان نفوذ کرده و خواننده را به مکارم اخلاق فرا خوانده و از زایل و کجی‌ها باز می‌دارد.

سراینده‌ی اشعار کتاب، دانشمند بزرگ، عالم اخلاق و خوی نیکو، زاهد و عابد، حلیم و ادیب جناب سید علی بن سید محمد بن سید کمال ملقب به کاملی است. این روشن‌دل فرزانه یکی از دانشمندان کم‌نظیر معاصر و فقیه‌ی توانا بود که وجود نازنین خود را وقف خدمت و ترویج شریعت نموده و در بذل نصیح و ارشاد امت مسلمان ذره‌ای دریغ نکرد.

تعدد و تنوع مکارم اخلاق و محاسن رفتار برگرفته از آیات قرآن مجید و احادیث نبوی در قالب اشعار بلیغ و رسا، بیانگر نبوغ علمی و ذوق ادبی آن معلم اخلاق است.

زندگی نامه‌ی سراینده:

سید علی بن سید محمد بن سید کمال ملقب به کاملی همانند سادات منطقه از نوادگان سید قتال می‌باشد.

جدّ او سید کامل در چاه بنارد - گوده مدفون است و سید قتال جدّ اعلای ایشان در عمادده - صحرای باغ - لارستان آرمیده‌اند.

نسب مادری وی از سلسله مبارکه آل کمال است که به علم، فضل و کمال معروف هستند.^۱

نسب آل کمال به صحابی جلیل‌القدر و یکی از عشره مبشره، سیدنا عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه می‌رسد.

سراینده سده‌ها را شرافت علمی از شرافت نسبی نیز برخوردار است که: ﴿ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾

در سال ۱۳۳۵ هجری قمری برابر ۱۲۹۶ هجری شمسی در روستای کاروان جزیره‌ی قشم متولد شد. آن روزگار، کاروان بسیار معمور و پررفت و آمد بود، فقها و علما و مدرسین برجسته، خوش‌نام کاروان مرجع تشنگان علم و پویندگان معرفت بودند.

مرحوم شیخ عبدالله بن محمد صالح خرّجی در مدح آن معموره چنین سروده است:

مَدَحْنَا الْعِلْمَ مَدْحًا لَا يُبَالِي بَأَنْ يَقْفُو الشَّيْءُ بِثَبَاتِ كَانَا
وَلَوْلَا خَشْيَةُ الرَّحْمَنِ لَقُلْتُ دَعَا مَكَّةَ وَحَاجُوا كَارَوَانَا

۱. مادر او: فاطمه بنت شیخ محمد صالح بن شیخ یحیی بن شیخ محمد کمال است.

- مادر پدر او: فاطمه بنت شیخ اسحاق بن شیخ علی بن شیخ محمد کمال است.

جزیره‌ی قشم پس از تشرف به اسلام در سال نهم هجری همواره دژ مستحکم مسلمانان بوده و تاکنون شعار توحید از مأذنه‌ها و گلدسته‌های آن دیار طنین‌انداز است. او در دوران طفولیت بینایی خود را از دست داد؛ وی در این باره چنین سروده است:

حَدَّثَا لِمَنْ أَنْعَمَ أَعْلَى النَّعْمِ عَلَى الَّذِي مَنَدَ رِضَاعَهُ عَمِّ

اولی حدّاوند منّان در عوض بینایی به او هوش، ذکاوت و حافظه‌ی سرسار عطا فرمود و با چشم دل به درجاتی از علم و فضل دست یافت که بسیاری از انسان‌های بینا به آن درجه‌ها نرسیده‌اند. وی از هفت سالگی در محضر جدّه‌ی خود قراءت قرآن کریم را آغاز نمود و در سن ۱۳ سالگی حافظ کل قرآن کریم شد.

شور و شغف زائداًالوصفش را در همان سنین نوجوانی به حلقه‌های درس فقه و اصول و حدیث و صرف و نحو کشاند و آن علوم را به نحو احسن و اکمل فرا گرفت.

او به این آموخته‌ها اکتفا ننمود و برای آگهی علوم و فنون رایج آن دوران در جلسات درس مشایخ و مدرسین شرکت نمود و در تمامی آن علوم سرآمد هم‌دوره‌هایش گردید.

عطش سیری‌ناپذیر به تعلّم و تلاش شبانه‌روزی او موجب گردید مدارج علمی را با سرعت حیرت‌آوری طی نماید و در سن جوانی با عنایت عالمی وارسته و فقیه‌ی چیره‌دست و مرجعی برای فتوی زبانزد خاص و عام گردد.

از ایشان یک پسر به نام سیدحسن به یادگار مانده است. او در سال ۱۳۳۳ متولد شده و پس از تحصیلات ابتدایی چند سالی در محضر پدر

بزرگوار تلمذ نمود و سپس برای تکمیل تحصیلات علوم شرعیه به مدرسه‌ی علوم دینی سلطان العلماء بندر لنگه پیوست و پس از تکمیل دوره‌ی علوم دینی به کاروان بازگشتند و یکی از شخصیت‌های علمی و فقهی معروف در کاروان می‌باشد، خداوند ایشان را حفظ کند!

اساتید و مشایخ سراینده:

ملازمت اهل علم و کمال و بهره‌مندی از علوم نقلی و عقلی مشایخ و مدرسین، او را به محضر بزرگان آن زمان برد. معروف‌ترین آنان که بیشترین آن را در کسب علم نزدشان بود عبارتند از:

۱. فخر الدین محمد بن شیخ زکریا بن شیخ محمد بن شیخ زکریا رحمه الله متوفی ۱۲۰۳ هجری قمری. او از شاگردان شیخ عبدالرحمن سلطان العلماء برد.

۲. شیخ عبدالرحمن بن شیخ احمد بن شیخ یحیی بن شیخ محمد کمال رحمه الله متوفی ۱۳۷۹ هجری قمری صاحب منظومه‌ی برارزش در علم توحید.

۳. شیخ محمد بن شیخ معروف به مفتی آن امام و مفتی به دفاع از حقوق و شرافت و کرامت اهالی جزیره، قس مشهور می‌باشند و مدرسه‌ی دینی کمالیه در دوران آن امام دانش سرزنی جهانی بود.

۴. شیخ صالح بن ملاعبدالله رمکانی

۵. شیخ عبدالله بن عبدالرحمن گربدانی

اخلاق و سیرت سراینده

او دارای اخلاقی نیک و رفتاری ستودنی بود. بیش‌تر اوقات در سکوت و تفکر به سر می‌برد. دل و زبان را به ذکر الله مشغول می‌داشت. هرگز

بدون این که از وی سؤال شود سخن نمی گفت و اگر مورد سؤال قرار می گرفت جواب را کامل و جامع و شیوا بیان می فرمود. اثری از نخوت، خودبینی، تکبر، تکلف و تظاهر در وی دیده نمی شد.

همنشینان خود را از عیب جوئی دیگران نهی می فرمود.

یکی از سفارش های مورد تأکید ایشان غنیمت شمردن ساعت اجابت دعا در روز جمعه بود که به اعتقاد ایشان آن ساعت قبل از غروب آفتاب روز جمعه است و تأکید می فرمود با وضو و حضور قلب و صلوات بر رسول الله با صیغه ی «صلاة تنجینا»، دعاهايتان را به اجابت نزدیک کنید.

وی در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۷ هجری شمسی پس از عمری پربرکت جان به حاج افرین تسلیم کرد و در قشم، روستای کوشه، جنب مسجد برخ مدفون شد دید.

خداوند مهربان او را قبول رحمت و مغفرت فرماید و به همراه صلحاء و اولیاء محشور نماید و ما همتی مسلمین را از مواعظ او منتفع گرداند. در پایان از تمامی بزرگواران و بنابرین بناب آقای حاج محمد خوانگاه زاده که در نشر و چاپ این کتاب زحمت فراوانی کشیده اند از ایشان تشکر می کنیم و همچنین از جناب آقای شیخ ، مفتی نعلی ، که در جمع آوری این اشعار در حضور مؤلف همت شایان نموده اند کمال تشکر و امتنان داریم.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

احمد فاخری

جزیره قشم - درگهان

سه شنبه ۲۴ ربیع الأول ۱۴۲۷

برابر با ۱۳۹۴/۱۰/۱۵